

KODEKS PROFESIONALNE ETIKE ADVOKATA

("Sl. glasnik RS", br. 27/2012 i 159/2020 - odluka US)

A. OPŠTI DEO

I - OSNOVNE ODREDBE

1. Osnovi profesionalne etike

1.1. U društvu zasnovanom na vladavini prava advokat ima visoki stepen profesionalne odgovornosti, koja proističe iz obaveze da svoja znanja i sposobnosti podjednako posveti klijentima i interesima zakonitosti i pravde.

1.2. Pravne i etičke obaveze advokata vezane su za njegov odnos prema advokatskoj profesiji, klijentima, sudovima i drugim organima pred kojima zastupa, prema drugim advokatima, strankama koje imaju ili zastupaju suprotan interes od interesa klijenata, prema advokatskim pripravnicima, pravnoj struci uopšte i svakom njenom pripadniku posebno, prema advokatskoj komori i javnosti.

1.3. Pravne i etičke obaveze advokata zasnovane su na Ustavu, zakonu i drugim važećim propisima, potvrđenim međunarodnim ugovorima, međunarodnim pravnim aktima o advokaturi, statutu advokatske komore (dalje: statut) i Kodeksu profesionalne etike advokata (u daljem tekstu: Kodeks).

2. Smisao, cilj i domašaj Kodeksa

2.1. Kodeks je skup pravila o profesionalno-etičkim dužnostima advokata.

2.2. Kodeks se odnosi na advokate i advokatske pripravnike upisane u imenike advokatskih komora na teritoriji Republike Srbije i advokate iz drugih država koji, u skladu sa zakonom, zastupaju na teritoriji Republike Srbije.

2.3. Nepoznavanje Kodeksa ne opravdava.

2.4. Kada advokatsku delatnost obavlja u inostranstvu, advokat je dužan da poštuje i međunarodna pravila profesionalne etike i pravila profesionalne etike advokata u državi u kojoj zastupa.

2.5. Povreda Kodeksa osnov je disciplinske odgovornosti advokata.

2.6. Advokatska komora propisuje disciplinsku odgovornost i sprovodi disciplinski postupak zbog povrede Kodeksa.

2.7. Ako u Kodeksu ne postoji pravilo koje se na određeni slučaj može neposredno primeniti, Kodeks će biti primenjen u skladu sa smislom njegovih načela.

3. Značenje izraza

3.1. Pojedini izrazi upotrebljeni u Kodeksu imaju sledeće značenje:

3.1.1. *Advokatura* je profesionalno obavljanje advokatske delatnosti.

3.1.2. *Zastupanje* je celokupna profesionalna delatnost advokata, uključujući zastupanje u građanskom i upravnom postupku, odbranu u krivičnom, prekršajnom, trgovinsko-prestupnom i disciplinskom postupku, posredovanje, savetovanje i sve druge vidove pravne pomoći u ostvarivanju i zaštiti sloboda, prava i interesa građana i pravnih lica.

3.1.3. *Advokat* je svaki advokat ponaosob i svi advokati koji jesu ili su bili pripadnici zajedničke advokature.

3.1.4. *Zajednička advokatura* je svaki oblik udruženog, ortačkog ili drugog zakonom i ugovorom uređenog zajedničkog rada advokata.

3.1.5. *Klijent* je lice koga advokat zastupa.

3.1.6. *Stranka* je lice koje se obratilo advokatu za pomoć do trenutka prihvatanja zastupanja, kao i svaki drugi učesnik postupka u kome advokat zastupa, osim klijenta i suprotne stranke.

3.1.7. *Suprotna stranka* je lice čiji interes je u određenom predmetu suprotan interesu klijenta.

3.1.8. *Advokatska komora* je Advokatska komora Srbije i nadležna advokatska komora u sastavu Advokatske komore Srbije;

3.1.9. *Statut* je Statut Advokatske komore Srbije i statut nadležne advokatske komore u sastavu Advokatske komore Srbije.

3.1.10. *Kolega* je drugi advokat.

3.1.11. *Naknada* su nagrada i troškovi po Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata (dalje: Tarifa).

3.2. Izrazi iz tačke 3.1. imaju drugačije značenje kada je to u Kodeksu izričito navedeno.

3.3. Izrazi kojima se u Kodeksu u gramatičkom muškom rodu izražavaju profesija, zanimanje i status, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod.

II - NAČELA

4. Nezavisnost

4.1. Advokat zastupa nezavisno, u skladu sa svojim uverenjima, zasnovanim na pozitivnom pravu, pravnoj nauci i praksi, međunarodnim pravnim standardima, statutu i Kodeksu.

4.2. Advokat treba da preduzme odgovarajuće pravne mere da bi se sprečio i kaznio svako ko, u cilju uticanja na njegovo zastupanje, primenjuje prinudu, pretnju, silu ili druge nedozvoljene pritiske, ili ko ga, povodom zastupanja koje je u skladu sa pravilom 4.1. Kodeksa, podvrgava sankcijama ili pretnji sankcijama.

4.3. Odstupanje od načela nezavisnosti, koje ne ukida njegovu suštinu, dopušteno je samo u meri neophodnoj za rad zajedničke advokatske kancelarije.

5. Samostalnost

5.1. Odluke o prihvatanju, načinu i prestanku zastupanja advokat donosi samostalno.

5.2. U granicama propisanim zakonom, statutom i Kodeksom, advokat samostalno odlučuje:

5.2.1. o organizaciji rada svoje kancelarije;

5.2.2. o evidenciji klijenata i predmeta;

5.2.3. o zapošljavanju saradnika, pripravnika i osoblja;

5.2.4. o načinu rada, obuci i prinadležnostima lica koje zapošljava;

5.2.5. o raspolaganju sredstvima ostvarenim svojim radom;

5.2.6. o udruživanju u zajedničku advokaturu i pristupanju drugim oblicima profesionalne saradnje;

5.2.7. o učešću u javnim raspravama o radu pravosuđa, pravnim problemima i drugim pitanjima od opšteg značaja;

5.2.8. o pokretanju inicijative za donošenje, reformisanje, ili osporavanje zakona i drugih propisa;

5.2.9. o učlanjenju u stručna i profesionalna udruženja u zemlji i inostranstvu;

5.2.10. o obavljanju poslova koji nisu nespojivi sa advokaturom.

5.3. Odstupanje od načela samostalnosti, koje ne ukida njegovu suštinu, dopušteno je samo u meri neophodnoj za zajedničku advokaturu.

6. Stručnost

6.1. Advokat je dužan da zastupa stručno, sa znanjem za koje je stekao kvalifikacije.

6.2. Advokat treba da prati propise, pravnu praksu i stručnu literaturu i da obnavlja, usavršava i proširuje svoje pravno i opšte obrazovanje.

6.3. Cilj pravnog obrazovanja je i izučavanje pravnih veština, razvijanje osećaja za etičke vrednosti i zaštitu ljudskih sloboda i prava, podsticanje brige za rad u korist klijenta i pružanje podrške zakonitoj delotvornosti pravosuđa.

6.4. Advokat ne sme da ulazi u bilo kakve poslovne veze sa nadriparima.

7. Savesnost

7.1. Advokat je dužan da zastupa savesno.

7.2. Savesnost advokata sastoji se u brižljivom, marljivom, odlučnom i blagovremenom zastupanju.

7.3. Advokat je dužan da bez odlaganja ukaže na sve povrede prava i druga kršenja zakona na štetu klijenta.

7.4. Interese klijenta advokat treba da stavi ispred sopstvenih interesa i interesa svojih kolega, drugih učesnika u postupku i trećih lica.

7.5. Na zastupanje ne smeju uticati politička ili verska uverenja, niti nacionalna, rasna ili etnička pripadnost.

8. Poštenje

8.1. Čast, poštenje i moralna čvrstina odlike su profesionalnog rada advokata.

8.2. Advokat treba da klijenta obavesti potpuno, otvoreno i iskreno o pravnoj oceni slučaja, proceni izgleda za uspeh i izvršavanju ili neizvršavanju svojih obaveza.

8.3. U profesionalnom radu advokat sme da koristi samo dopuštena i časna sredstva.

8.4. Advokat ne sme da sudeluje u nedozvoljenom pribavljanju prava, niti da se poziva na dokaze za koje zna da su lažni ili pribavljeni na nezakonit način.

9. Poverljivost

9.1. Pouzdanje u tajnost podataka koje je klijent preneo advokatu od suštinske je važnosti za pružanje pravne pomoći, pravnu sigurnost i sprovođenje pravde.

9.2. Privilegija poverljivosti u odnosima advokata i klijenta predstavlja ljudsko pravo, bitnu pretpostavku stručnog i savesnog zastupanja i nezamenljiv uslov nezavisnosti i samostalnosti advokatske profesije.

9.3. Izuzeci od poverljivosti dopušteni su samo u skladu sa zakonom, statutom i Kodeksom.

10. Dostojnost

10.1. U zastupanju, ponašanju, javnom istupanju i privatnom životu koji je dostupan uvidu javnosti, advokat treba da čuva vlastiti ugled i ugled advokature.

10.2. Načinom rada i života advokat treba da doprinosi značaju, društvenoj ulozi i pravnoj neophodnosti advokature.

11. Nespojivost

11.1. Advokat se ne može baviti poslovima koji narušavaju značaj i ugled advokature.

11.2. Advokat ne sme da prihvati poslove i zvanja koji bi ga doveli u podređen položaj, naveli na nekritičko izvršavanje tuđih naloga, ili njegov rad uslovljavali takvom vrstom obaveza ili pogodnosti koje bi ugrozile njegovu nezavisnost i samostalnost.

11.3. Nespojivo je sa advokaturom istovremeno obavljanje bilo koje druge profesije i delatnosti, izuzev u oblasti nauke, književnosti, umetnosti, publicistike, pravnog obrazovanja, posredovanja, humanitarnog rada, prevodilaštva i sporta.

11.4. Rukovodeći položaj advokata u političkoj stranci nije spojiv sa rukovodećim položajem u advokatskoj komori.

11.5. Advokat može da bude rukovodilac ili član državnog organa u koji se po zakonu bira iz reda advokata ili među advokatima, kao i stručnih, radnih ili savetodavnih državnih tela i tela nevladinog karaktera, upravnih i uređivačkih odbora, ili izdavačkih saveta u organizacijama, pod uslovom da nije na stalnom radu i da taj rad nije u suprotnosti sa načelima advokature.

12. Odgovornost

12.1. U zastupanju advokat je odgovoran za savete koje je dao ili propustio da da, i za mere koje je preduzeo ili propustio da preduzme.

12.2. Advokat u svakom trenutku treba da bude svestan svoje odgovornosti i da sa njom uskladi svoje postupke, posebno kada se opredeljuje između sukobljenih vrednosti i interesa.

12.3. Odgovornost advokata ne odnosi se na posledice rizika na koje je upozorio klijenta, ako se ne radi o slučaju iz pravila 22.4. i 26.3., kada je obavezan da odbije ili otkaže zastupanje, i ako klijent svojim potpisom ili na drugi pouzdan način izričito potvrdi da mu je na takve rizike ukazano, da ih je svestan i da ih prihvata.

13. Odmerenost

13.1. Advokata treba da preporučuju stručnost, sposobnost, uspeh, ugled i poverenje koje je stekao svojim radom i ponašanjem.

13.2. Advokat ne sme da nudi svoje profesionalne usluge, niti da stiče klijente reklamom, nelojalnom konkurencijom, na nečastan ili na drugi nedopušten način.

III - ADVOKATSKA TAJNA

14. Predmet tajne

14.1. Advokatsku tajnu predstavlja sve što je klijent, ili lice ovlašćeno od strane klijenta, poverio advokatu, ili što je advokat, u slučaju u kome zastupa, na drugi način saznao ili pribavio, u pripremi, tokom i po prestanku zastupanja.

14.2. Obaveza čuvanja tajne podjednako se odnosi na:

14.2.1. podatke, isprave (spise, predmete, dokumente, elektronske, tonske ili video, zapise i snimke) i depozite koji su u vezi sa zastupanjem saopšteni, prikazani ili predati advokatu, bez obzira da li se isprave i depoziti nalaze u advokatskoj kancelariji, ili su, po nalogu ili pod nadzorom advokata, privremeno smešteni na drugo mesto;

14.2.2. poverljive podatke koje je advokat saznao od lica čijeg zastupanja se nije prihvatio (stranke), ili od suprotne stranke, koja mu se, pre pokretanja postupka pred nadležnim organom, obratila u cilju poravnanja ili posredovanja.

15. Čuvanje tajne

15.1. Advokat tajnu čuva tako što poverljive podatke ne iznosi ili pronosi, a poverljive isprave čini nedostupnim trećim licima.

15.2. Advokat tajnu čuva i bez posebnog zahteva klijenta, na osnovu savesne procene svih okolnosti koje mogu uputiti na zaključak o tome šta klijent želi ili šta je u njegovom interesu da ostane poverljivo.

15.3. Opštepoznate, javno objavljene ili u javne knjige zavedene činjenice, advokat čuva kao tajnu ako je klijent to od njega posebno zahtevao, ili ako iznošenje ili pronošnje ovih činjenica može da povredi ugled, čast, privatnost ili druge interese klijenta, njegovih srodnika ili naslednika.

15.4. Obaveza čuvanja advokatske tajne nije vremenski ograničena.

15.5. U cilju čuvanja tajne advokat treba:

15.5.1. da upozori i lično obaveže svoje saradnike, službenike, pripravnike i sva lica koja angažuje tokom zastupanja, na čuvanje advokatske tajne i na posledice kršenja ove obaveze;

15.5.2. da u prenošenju poverljivih sadržaja poštom, telefonom, telefaksom, elektronskim putem, ili na drugi posredan način, postupa sa razumnim oprezom i na najmanju meru svede mogućnost da tajna bude otkrivena, bilo slučajno bilo zloupotrebom sredstava komunikacije;

15.5.3. da u okolnostima kada zna ili ima opravdanog razloga da posumnja da se njegovi razgovori sa klijentom slušaju ili prisluškuju, a posebno u policiji, zatvoru ili pritvoru, klijenta upozori na ovu opasnost i na rizik da mu pod ovim uslovima saopšti poverljive podatke;

15.5.4. da lično, ili posredstvom pouzdanog poverenika, nadzire izradu prepisa, kopija ili snimaka poverljivih isprava;

15.5.5. da isprave na odgovarajući način zbrine i čuva;

15.5.6. da na poverljivost sadržaja upozori lice kome je ovlašćen da takav sadržaj prenese.

15.6. Ne smatra se povredom advokatske tajne kada advokat iznosi podatke ili čini dostupnim isprave, koje mu je poverio klijent, ili lice ovlašćeno od strane klijenta, u meri koja je neophodna za ostvarenje svrhe zastupanja.

15.7. Kada se pred državnim organom poziva na advokatsku tajnu advokat sam procenjuje da li i koji podaci i isprave čine predmet tajne, obrazlažući samo osnov iz pravila 14. ovog Kodeksa.

15.8. Smatraće se kršenjem načela poštenja kada advokat, pod izgovorom čuvanja tajne, odbije da iznese podatke koji nisu predmet tajne.

15.9. Advokat koji upućuje kolegi iz druge države poverljivo obaveštenje, treba da na jasan način izrazi da obaveštenje ima takav karakter, a primalac je dužan da takvo obaveštenje vrati bez otkrivanja njegovog sadržaja, ako oceni da ih bilo kog razloga ne bi bio u mogućnosti da poverljivost sačuva.

16. Otkrivanje tajne

16.1. Advokat ima pravo da otkrije advokatsku tajnu:

16.1.1. kad mu klijent ili lice iz pravila 14.2.2. Kodeksa to na nesumnjiv način dozvoli;

16.1.2. kada je to neophodno radi sprečavanja izvršenja najavljenog krivičnog dela sa znatnom društvenom opasnošću;

16.1.3. kada je to neophodno za odbranu samog advokata u postupku koji se protiv njega vodi po prijavi ili tužbi klijenta, lica koje je u ime klijenta advokatu poverilo podatke ili isprave, ili lica iz pravila 14.2.2. Kodeksa;

16.1.4. kada je to neophodno za odbranu interesa i prava samog advokata ili njegovih bliskih srodnika i saradnika, ako su ti interesi i prava objektivno značajniji od sadržaja tajne.

16.2. O odluci da iskoristi pravo na otkrivanje tajne, advokat je dužan, uvek kada priroda slučaja i konkretne okolnosti to dozvoljavaju, a moralni obziri preporučuju, da bez odlaganja obavesti lice na koje se tajna odnosi.

16.3. Advokat je dužan da klijenta upozori na svoju zakonsku obavezu da u određenim pravnim slučajevima neke podatke evidentira i prenese nadležnom organu, pre nego što mu ih klijent poveri.

16.4. Prilikom otkrivanja tajne advokat u najvećoj mogućoj meri treba da poštedi ličnost i interese klijenta, ili lica iz pravila 14.2.2. Kodeksa, da izbegne publicitet, a da u slučaju iz pravila 16.1.2. ne otkriva lične podatke, već samo okolnosti koje su dovoljne da se kriminalna radnja spreči ili prekine.

IV - NEDOPUŠTENO STICANJE KLIJENATA

17. Zabrana reklamiranja

17.1. Advokat ne sme javno da hvali svoje znanje i sposobnosti niti da se reklamira.

17.2. Smatraće se da advokat krši zabranu reklamiranja, naročito kada:

17.2.1. ističe, deli ili u javnim medijima, u elektronskom predstavljanju i u drugim publikacijama objavljuje saopštenja kojima nudi svoje usluge, ili kada dozvoljava da takve ponude budu unete u oglase i reklamni materijal drugih pravnih ili fizičkih lica;

17.2.2. organizuje ili koristi usluge posrednika, agenata ili trećih lica koji ga reklamiraju, a naročito kada u tu svrhu dogovara upućivanje klijenata sa licima u pritvoru ili zatvoru i licima zaposlenim u policiji, sudu, tužilaštvu, upravi i drugim organima vlasti;

17.2.3. daje drugome svoje posetnice ili blanko punomoćja radi dalje raspodele potencijalnim klijentima;

17.2.4. označava kancelariju, njen štampani materijal i druga obeležja (tabla, pečat, memorandum, posetnice) na preterano upadljiv i neodmeren način;

17.2.5. daje pravne savete u javnim glasilima, na javnim skupovima, ili izvan kancelarije pred nepoznatim osobama;

17.2.6. traži da bude uvršten u imenike, adresare, kataloge, vodiče i slične priručnike kao izuzetni advokat ili u okviru grupe izuzetnih advokata;

17.2.7. na senzacionalistički ili samohvalisav način predstavlja u javnosti svoje predmete, sposobnosti i uspehe.

17.3. Ne smatra se reklamiranjem iznošenje osnovnih podataka o rođenju, školovanju, naučnom ili stručnom usavršavanju, objavljenim radovima, opredeljenju za određenu granu prava, poznavanju stranih jezika, društvenim i profesionalnim funkcijama advokata i obaveštenje o stručnoj spremi i poznavanju stranih jezika saradnika u advokatskoj kancelariji, ukoliko se ovi podaci predstave u štampanom materijalu koji se daje strankama i klijentima, ili u sredstvima elektronske komunikacije, na odmeren način, istinito i bez samohvale.

18. Zabrana nelojalne konkurencije

18.1. Advokat ne sme da stiče klijente nelojalnom konkurencijom.

18.2. Smatraće se da advokat pribegava nelojalnoj konkurenciji, naročito kada:

18.2.1. koristi poznanstva i veze sa osobama u organima vlasti, javnim službama, medijima i drugim organizacijama koje saobraćaju sa najširim građanstvom, da bi dogovorio sistematsko upućivanje klijenata;

18.2.2. generalno ili mimo uslova predviđenih ovim Kodeksom nudi besplatno zastupanje ili zastupanje za nagradu nižu od one koja je propisana advokatskom tarifom;

18.2.3. preporučuje se svojim prethodnim radom u pravosuđu, upravi, ili organima predstavničke ili izvršne vlasti, ili svojim prethodnim ili postojećim profesionalnim, političkim i društvenim angažmanom;

18.2.4. obećava ili nagoveštava korišćenje veza i sopstvenih ili tuđih neprofesionalnih uticaja, ili uticaja koje može da ostvari zahvaljujući svom prethodnom zaposlenju ili prethodnom ili postojećem profesionalnom, političkom ili društvenom angažmanu;

18.2.5. javno označava rad neradnim danima ili mimo uobičajenog radnog vremena;

18.2.6. prima za saradnike sudije, tužioce i njihove zamenike, funkcionere i islednike u policiji, ili rukovodioce službi u sudu, tužilaštvu i organima uprave.

19. Zabrana nečasnog ili drugog nedopuštenog pridobijanja klijenata

19.1. Advokat ne sme da stiče klijente na nečastan i drugi nedopušten način.

19.2. Smatraće se da advokat pribegava nečasnom i drugom nedopuštenom sticanju klijenata, naročito kada:

19.2.1 obećava uspeh, daje nerealne procene, ili dovodi stranku ili klijenta u zabludu u pogledu pravne prirode predmeta;

19.2.2. omalovažava druge advokate;

19.2.3. podstiče ili ne osporava uverenje stranke ili klijenta u efikasnost korupcije, ili predlaže ili nagoveštava sopstveno sudelovanje u korupciji;

19.2.4. stupa u kontakt sa klijentima kolega i navodi ih da na njega prenesu zastupanje, ili preuzima klijente kolega na način suprotan ovom Kodeksu;

19.2.5. saraduje sa nadripisarima;

19.2.6. na raspravama i u drugim javnim istupanjima u svojstvu advokata izaziva incidente, u nameri da nametne utisak odvažnosti i stekne popularnost;

19.2.7. ustaljeno prima stranke ili klijente van kancelarije ili, kada su izuzetno razlozi za kontakt van kancelarije opravdani, to čini na neprikladnim mestima.

V - ISTUPANJE U JAVNOSTI

20. Istupanje u javnosti i stručni rad

20.1. Kada u naučnoj, pedagoškoj i publicističkoj delatnosti, u stručnim radovima, na stručnim skupovima pravnika i u sredstvima javnog informisanja iznosi vlastito tumačenje propisa i pravnih pojava, ili ukazuje na propise i pojave koje doprinose ili štete demokratskom poretku, vladavini prava, pravnoj sigurnosti i slobodama i pravima građana, advokat može da uz svoje ime ističe i naziv profesije "advokat".

20.2. Advokat ne sme da koristi svoju naučnu, pedagošku i publicističku delatnost, niti istupanje na stručnim i drugim javnim skupovima da bi, u predmetu koji nije pravnosnažno okončan ili u kome teku prava za korišćenje vanrednih pravnih sredstava, agitovao i podsticao nedozvoljene pritiske u korist klijenta.

20.3. U naučnoj, pedagoškoj, publicističkoj i drugoj javnoj delatnosti, advokat ima pravo da iz predmeta u kome je zastupanje u toku, uz objektivni pristup, stručno obrađuje konačno rešena procesnopravna pitanja i ukazuje na povrede osnovnih sloboda i prava čoveka.

20.4. Advokat treba da se uzdrži da o društvenim i pravnim pojavama, javno izriče ocene koje mogu štetiti interesima klijenta.

20.5. U javnom istupanju advokat treba da vodi računa o zabrani reklamiranja i o značaju i ugledu advokature.

20.6. Novinaru koji želi da obavesti javnost o njegovom predmetu, advokat treba da ukaže na zabranu reklamiranja.

20.7. Za vreme obavljanja funkcije, koja iziskuje prekid advokatske prakse, advokat ne sme da uz svoje ime ističe naziv profesije "advokat".

B. POSEBAN DEO

I - ZASTUPANJE

21. Prihvatanje zastupanja

21.1. Advokat može da prihvati zastupanje samo kada stranka, ili lice ovlašćeno od stranke, to od njega zatraži, ili kada mu je zastupanje dodeljeno odlukom nadležnog organa.

21.2. Advokat slobodno odlučuje da li će prihvatiti zastupanje, osim u slučaju zabrana i naloga propisanih zakonom, statutom i Kodeksom.

21.3. Pri donošenju odluke o zastupanju advokat treba da vodi računa o potrebi da nezavisno i samostalno pružanje pravne pomoći, kakvo je povereno advokaturi, bude na raspolaganju svakome kome je dostupno i da bez opravdanog razloga pružanje takve pomoći ne odbije.

21.4. Na donošenje odluke o zastupanju ne sme uticati razlika u polu, rasi, nacionalnoj pripadnosti, jeziku, veri, političkom i drugom ubeđenju, poreklu, društvenom položaju, ekonomskoj moći ili stranačkoj pripadnosti.

22. Odbijanje zastupanja

22.1. Opravdanim razlogom da advokat odbije zastupanje smatraće se naročito:

22.1.1. ako je preopterećen već prihvaćenim poslovima;

22.1.2. ako stranka nije sposobna ili ne želi da plati naknadu za njegov rad;

22.1.3. ako stranka uslovljava plaćanje naknade uspehom u sporu, ili zahteva obećanje uspeha;

22.1.4. ako zaključi da je obest osnovni motiv stranke, ili da stranka ima druge nehumane ili nemoralne pobude;

22.1.5. ako su zahtevi stranke očigledno suprotni njenim vlastitim interesima;

22.1.6. ako stranka ispoljava prema njemu nepoverenje ili nepristojnost;

22.1.7. ako oceni da su izgledi na uspeh neznatni ili malo verovatni.

22.2. U krivičnim predmetima ne smatraju se opravdanim razlozima za odbijanje odbrane: lične osobine okrivljenog, vrsta krivičnog dela i visina zaprećene kazne, način odbrane okrivljenog, gnev koji je krivično delo izazvalo u javnosti i ponašanje oštećenih.

22.3. Advokat treba da odbije zastupanje:

22.3.1. ako ga je preporučila suprotna stranka ili njen punomoćnik;

22.3.2. ako je sa suprotnom strankom ili njenim punomoćnikom u takvim porodičnim, ličnim ili poslovnim odnosima koji objektivno mogu da dovedu u sumnju njegovu nepristrasnost i savesnost, izuzev kada stranka, iako upoznata sa ovim činjenicama, izričito zahteva zastupanje, a advokat je sam uveren da to neće nepovoljno uticati na njegov rad;

22.3.3. ako je kao sudija, tužilac, ili drugo službeno lice u organima vlasti postupao u predmetu u kome je rešavano o prethodnom pitanju u odnosu na predmet zastupanja;

22.3.4. ako je stranka za zastupanje ovlastila i lice koje nije advokat, osim lica koja su u nestandardnim predmetima istaknuti pravni stručnjaci za određenu pravnu oblast.

22.4. Advokat treba da odbije zastupanje više klijenata u istom predmetu, ako postoji mogućnost da između njih dođe do sukoba interesa.

22.5. Advokat je dužan da odbije zastupanje:

22.5.1. ako je zahtev stranke očigledno suprotan pozitivnim propisima;

22.5.2. ako nema dovoljno znanja i iskustva u pravnoj oblasti na koju se odnosi predmet zastupanja;

22.5.3. ako bi primanje novog klijenta ili predmeta ugrozilo ispunjenje njegovih prethodno preuzetih obaveza;

22.5.4. ako je uveren da stranka nema izgleda na uspeh;

22.5.5. ako istovremeno u drugom predmetu zastupa suprotnu stranku;

22.5.6. ako je u istoj pravnoj stvari posredovao ili savetovao suprotnu stranku, ili je od suprotne stranke primao obaveštenja koja predstavljaju advokatsku tajnu;

22.5.7. ako se zastupanje odnosi na spor povodom ugovora, sporazuma, vansudskog poravnjanja, zaveštanja ili druge isprave koju je sastavio, ili protiv nosioca prava na imovini čiji jeste ili je bio staratelj;

22.5.8. ako se zastupanje odnosi na suparničara ili saokrivljenog čiji su interesi suprotni interesima klijenta koga u istom predmetu već zastupa;

22.5.9. ako bi zastupanje podrazumevalo upotrebu nečasnih ili drugih nedozvoljenih sredstava (tač. 8.3, 8.4), a u krivičnim predmetima aktivnu ulogu u opravdavanju i dokazivanju istinitosti odbrane za koju advokat zna da je neistinita;

22.5.10. ako osnovano posumnja da bi posao u kome se od njega traži zastupanje doveo do pranja novca;

22.5.11. ako bi trebalo da zastupa protiv bivšeg klijenta, osim ako je iz načina na koji je prestalo prethodno zastupanje, i na koji se bivši klijent prema njemu tada i kasnije ponašao, očigledno da je između njih prestao odnos poverenja;

22.5.12. ako je zahtev ili interes stranke u suprotnosti sa interesima pravnog lica u kome advokat ima kakav položaj ili ga zastupa;

22.5.13.* (*Prestala da važi Odlukom US*)

22.5.14. ako mu se za zastupanje obrati stranka koja u istom predmetu već ima advokata, sa kojim nije postigao saglasnost o pravnom osnovu i organizaciji zastupanja.

23. Punomoćje

23.1. Advokat treba da nastoji da stranka lično pred njim iznese problem, izjavi da mu slučaj poverava i potpiše punomoćje.

23.2. U opravdanim slučajevima izjava i potpis punomoćja mogu se pribaviti uobičajenim sredstvima komunikacije, ili posredstvom lica u koje i stranka i advokat imaju poverenje, uz uslov da verodostojnost izjave i potpisa advokat proveri bez odlaganja, čim mu okolnosti to dozvole.

23.3. Pre nego što je stranka potpiše, u punomoćje treba da budu uneti podaci o advokatu, kolegi i advokatskom pripravniku ovlašćenom za zamenjivanje, strankama, vrsti postupka, predmetu zastupanja i datumu potpisivanja, a u zastupanju koje ne dostiže ili prevazilazi zakonom propisani delokrug ovlašćenja, i podaci o obimu ovlašćenja.

23.4. Osim broja predmeta, imena drugog advokata koji je kasnije ovlašćen za zamenjivanje i ispravljanja očiglednih pogrešaka u pisanju, u punomoćju nije dozvoljeno naknadno unošenje drugih podataka i promena.

23.5. Izuzetno, kada stranci predstoji duža odsutnost, ili postoje drugi opravdani razlozi, advokat može dati na potpis ili primiti potpisano nepopunjeno punomoćje, pod uslovom da su način i svrha upotrebe takvog punomoćja prethodno određeni pisanim nalogom stranke, ili posebnim sporazumom advokata i klijenta i da potpisano punomoćje odmah bude popunjeno u skladu sa takvim pisanim nalogom ili posebnim sporazumom.

23.6. Punomoćje ne sme da sadrži neodređena ovlašćenja, ovlašćenja koja se ne odnose na predmet zastupanja i sporazume o naknadi.

24. Odnos prema klijentu

24.1. Advokat treba da sa primerenom pažnjom i sa razumevanjem za nedoumice, strahove ili ustručavanja klijenta, sasluša njegov problem i usmeri ga na kazivanje o činjenicama koje su od značaja za pružanje pravne pomoći.

24.2. Prilikom prihvatanja zastupanja advokat će klijentu ukazati:

24.2.1. da je pretpostavka uspešnog zastupanja iskrenost klijenta i da je potrebno da mu ovaj iznese sve činjenice i dokaze i otkrije svoje stvarne pobude i ciljeve;

24.2.2. da je poverljivost iznesenih podataka zaštićena obavezom čuvanja advokatske tajne i pod kojim uslovima tajna može biti otkrivena;

24.2.3. na svoju ocenu činjenične i pravne prirode predmeta;

24.2.4. na vrstu i osnovne osobine postupka koji će biti primenjen;

24.2.5. na način obračuna i naplate, i na približan ili, kada je to moguće, tačan iznos naknade;

24.2.6. na obavezu da evidenciju o novcu, hartijama od vrednosti ili drugim imovinskim vrednostima koje mu klijent poveri, kada je to zakonom propisano prikaže na zahtev nadležnog organa javne vlasti.

24.3. Advokat je dužan:

24.3.1. da se prema svim klijentima ophodi pristojno i odgovorno;

24.3.2. da svim predmetima pristupa jednako savesno i stručno;

24.3.3. da klijentu ukaže na mogućnost i celishodnost rešavanja slučaja mirnim putem;

24.3.4. da zastupa bez nepotrebnog odugovlačenja;

24.3.5. da klijenta blagovremeno obaveštava o svim bitnim promenama u predmetu, a na traženje klijenta i o svim pojedinostima;

24.3.6. da klijenta upozna sa promenom svojih stavova o pravnim i činjeničnim pitanjima;

24.3.7. da klijentu preda, na njegov zahtev, svu dokumentaciju koju je od njega dobio, odluke, zapisnike i kopije podnesaka koje u njegovom predmetu primio ili sastavio, bez obzira da li zastupanje traje ili je prestalo i da li mu je klijent isplatio naknadu;

24.3.8. da klijentu omogućí uvid u Tarifu, ukaže na razloge zbog kojih naknada koju nadležni organ odmerava na teret suprotne stranke može biti manja od naknade koju je od klijenta naplatio ili je potražuje;

24.3.9. da sastavljanjem suvišnih podnesaka, predlaganjem nepotrebnih ili nekoncentrisanih dokaza, bezrazložnim prouzrokovanjem odlaganja i povećanja broja ročišta, ili na drugi način, klijenta ne izlaže nepotrebnim izdacima i dugotrajnijem postupku;

24.3.10. da klijente prima u radno vreme označeno na advokatskoj kancelariji.

24.4. Kada to nalažu interesi klijenta, omogućuju neprekoračivi rokovi i pravila postupka, advokat će, pre pokretanja postupka pred sudom ili drugim nadležnim organom, ukazati klijentu na korisnost rešavanja spornog odnosa mirnim putem, a uz saglasnost klijenta, i pokušati da sporni odnos reši mirnim putem.

24.5. Kada sastavlja isprave u dvostranim ili višestranim pravnim poslovima advokat je dužan da vodi računa o pravima svih stranaka i da savesno štiti njihove interese, bez obzira koja od njih mu se prva obratila i koja plaća naknadu.

24.6. Advokat ne sme da se poistovećuje sa klijentom i njegovim interesom.

25. Postupanje sa imovinskim vrednostima

25.1 Novac, hartije od vrednosti i druge imovinske vrednosti koje mu je klijent poverio, a advokat prihvatio da mu budu povereni, advokat je dužan:

25.1.1. da sa posebnom pažnjom čuva na način koji je klijent odredio, ukoliko je taj način u skladu sa pozitivnim propisima i Kodeksom;

25.1.2. da po sopstvenom izboru, vodeći prvenstveno računa o pouzdanosti čuvanja, ukoliko nema posebnog naloga klijenta, a to pravila poslovanja dozvoljavaju, deponuje na račun ili položi u sef kod banke ili druge finansijske organizacije koje potpadaju pod nadzor organa javne vlasti, uz oznaku da se sredstva drže za račun klijenta, ili da ih čuva na drugom bezbednijem mestu;

25.1.3. da ne meša sa sopstvenom imovinom i ne raspolaže njima u svoje ime i za svoj račun;

25.1.4. da, u skladu sa nalogom klijenta, na vreme preda ili doznači ovlašćenom primaocu;

25.1.5. da o raspolaganju vodi potpunu i detaljnu evidenciju, u koju klijent ima pravo uvida;

25.1.6. da nadležnom organu javne vlasti, ako je to zakonom propisano, uz uslov čuvanja tajne, dozvoli finansijsku kontrolu ove evidencije;

25.1.7. da bez odlaganja vrati klijentu kada ovaj to zahteva, kada istekne određeni rok, kada nastupi ili izostane ugovoreni uslov, kada osnovano posumnja da se radi o pranju novca, kada dospe njegova obaveza za izvršenje zaveštanja, ili kada rešenje o nasleđivanju klijenta postane pravnosnažno.

25.2. Na način opisan u pravilu 25.1. Kodeksa advokat će postupiti i kada novac, hartije od vrednosti ili druge imovinske vrednosti od trećeg lica prima u ime, za račun i po ovlašćenju klijenta.

25.3. Advokat je dužan da odbije prijem novca, hartija od vrednosti ili drugih imovinskih vrednosti, ako nije siguran u identitet klijenta ili identitet i ovlašćenje njegovog posrednika, ako sredstva nisu vezana za određeni predmet ili ime, ili ako osnovano posumnja da se radi o "pranju" novca, ili o sredstvima koja potiču od izvršenja kakvog drugog krivičnog dela.

25.4. Advokat ne treba da iz svojih sredstava za klijenta polaže jemstvo ili plaća obezbeđenje, novčanu kaznu, obeštećenje, paušalni iznos i troškove postupka, osim ako to opravdavaju izuzetne i trenutne okolnosti, ili se radi o neznatnim iznosima, a ugled i platežna sposobnost klijenta daju osnova za uverenje da se radi o kratkoročnoj pozajmici, koja je uvek beskamatna.

26. Otkazivanje zastupanja

26.1. Advokat može da otkáže zastupanje ako za to postoje, ili on smatra da postoje, opravdani razlozi.

26.2. Opravdanim razlozima za otkazivanje zastupanja smatraju se svi razlozi zbog kojih je advokat mogao da odbije prihvatanje zastupanja, izuzev preopterećenosti poslovima koju je sam prouzrokovao naknadnim primanjem novih predmeta.

26.3. Advokat je dužan da otkáže zastupanje iz istih razloga zbog kojih je imao obavezu da se zastupanja ne prihvati, a ukoliko su mu ovi razlozi bili ili morali biti poznati i u vreme kada se zastupanja prihvatio, odgovoran je za štetne posledice koje su, zbog njegovog zastupanja, ili u periodu tog zastupanja, nanete klijentu, drugom licu, ili interesima pravde.

26.4. U slučaju sukoba interesa klijenata koje istovremeno zastupa u istom predmetu, advokat je dužan da svima otkáže zastupanje, izuzev ako je zakonom drugačije propisano.

26.5. Advokat treba da vodi računa o tome da zastupanje ne otkáže na način i u trenutku koji bi klijentu prouzrokovao štetu.

26.6. Kad otkáže zastupanje advokat je u obavezi da preduzima u korist klijenta mere neophodne za sprečavanje ili otklanjanje za klijenta štetnih posledica u predmetu, osim ako klijent već ima i drugog zastupnika, sve dok ga klijent takve obaveze na nesumnjiv način ne oslobodi, dok klijent ne obezbedi drugog zastupnika, ili dok ne istekne zakonom propisani rok obaveze preduzimanja procesnih radnji nakon otkazivanja zastupanja.

26.7. Nakon otkazivanja zastupanja advokat treba da se uzdrži od davanja izjava koje bi klijentu pogoršale položaj u postupku, ili prouzrokovale neprijatnosti u javnosti ili u privatnom životu.

II - ADVOKATSKA KANCELARIJA

27. Uređenje i označavanje kancelarije

27.1. Raspored prostorija, opremanje i uređenje advokatske kancelarije treba da odgovaraju načelima, načinu obavljanja, značaju i ugledu advokatske profesije i uslovima neophodnim za čuvanje advokatske tajne.

27.2. Tabla na zgradi, natpis na ulazu, pečat, posetnica, memorandum i zaglavlje na drugom pisanom materijalu advokata ne smeju oblikom, veličinom, bojom, obradom i celokupnim izgledom da odstupaju od dobrih običaja i odmerenog načina označavanja i predstavljanja, niti da stvaraju utisak nametljivosti, preteranosti ili reklamiranja.

27.3. Smatraće se da advokat krši zabranu obavljanja nespojivih poslova ako smeštaj, naziv i druga vidna obeležja njegove kancelarije, i smeštaj, naziv i druga vidna obeležja poslovnih prostorija lica koje se bavi drugom, sa advokaturom nespojivom delatnošću, osnovano upućuju na zaključak da se radi o zajedničkom poslu ili da posao tog drugog lica obavlja, kontroliše, ili organizuje sam advokat.

27.4. Advokatska kancelarija ne sme da bude označena:

27.4.1. drugim nazivom, osim nazivom: "advokat" i imenom i prezimenom advokata;

27.4.2. putokazom izvan zgrade, niti putokazom u zgradi koji bi predstavljao ponovljenu tablu, ili stvarao zabunu ukoliko u istoj zgradi ima više od jednog advokata;

27.4.3. tablom isturenom izvan ravni fasade zgrade, ukoliko postoji prikladno mesto da se tabla postavi u ravni fasade;

27.4.4. tablom penzionisanog ili preminulog advokata, ostavljenom uz tablu preuzimatelja kancelarije, drugog advokata koji radi u istoj kancelariji ili na mestu na kome je bila kancelarija, u periodu dužem od godinu dana od penzionisanja ili smrti;

27.4.5. stručnom ili akademskom titulom advokata ili oznakom specijalizacije, koji nisu priznati u skladu sa zakonom ili opštim aktima advokatske komore.

27.5. Zajednička advokatura, u zavisnosti od oblika organizovanja, nosi naziv: "zajednička advokatska kancelarija", sa imenima i prezimenima svih advokata koji su njeni članovi, ili naziv: "advokatsko ortačko društvo" sa imenom društva koje mora biti u skladu sa pravilima 13, 17, 18, 19. i 27. Kodeksa.

27.6. Pečat advokata ne sme biti okruglog oblika, niti imati sadržaj drugačiji od zakonom propisanog.

27.7. Amblem kancelarije, ako ga advokat ima, ne sme nositi državna obeležja, niti obeležja advokatske komore ili drugih organa i organizacija.

28. Oglašavanje promena

28.1. Otvaranje, preseljenje i preuzimanje kancelarije, i udruživanje i prestanak udruživanja advokata u zajedničku advokaturu, mogu biti oglašeni u javnim medijima, najviše dva puta u periodu od šest meseci posle nastupanja promene, na način koji ne povređuje zabranu reklamiranja.

28.2. O promenama iz pravila 28.1. advokat može cirkularnim pismom da obavesti svoje klijente i saradnike, druge advokate, sudske veštace, pravosudne i upravne organe i stručna udruženja pravnika.

28.3. Advokat koji je preselio kancelariju ili istupio iz zajedničke advokature može da, u periodu od šest meseci od nastupanja promene, na mestu na kome se nalazila kancelarija ostavi tablu sa beleškom o novoj adresi.

29. Upotreba pečata

29.1. Advokat svoj pečat upotrebljava samo za vlastitu advokatsku delatnost.

29.2. Advokat je dužan:

29.2.1. da na podneske, isprave i dopise koje je sastavio u advokaturi, otisne svoj pečat, čija zamena ne može biti oznaka druge vrste (vodeni žig, štampani logo, amblem, nalepnica);

29.2.2. da uz otisak pečata stavi svoj potpis, paraf ili faksimil, ili obezbedi da potpis ili paraf, ukoliko je opravdano odsutan, a radi se o obavezama koje ne trpe odlaganje, s njegovim odobrenjem i uz njegovo prethodno upoznavanje sa sadržajem pismena, stavi njegov pripravnik;

29.2.3. da pečat čuva na mestu nedostupnom licima koja nisu ovlašćena da ga upotrebe;

29.2.4. da upozori službenike, saradnike ili pripravnike u kancelariji da korišćenje pečata nije dopušteno bez njegovog odobrenja i pre nego što on proverí sadržaj pismena na koje se stavlja otisak pečata.

29.3. Advokat, ili bivši advokat, ne sme:

29.3.1. da koristi ili drugome dozvoljava da koristi pečat, nakon što je brisan iz imenika advokata, ili za vreme dok mu miruju prava i dužnosti advokata;

29.3.2. da koristi ili drugome dozvoljava da koristi pečat advokata koji je brisan iz imenika advokata, ili kome miruju prava i dužnosti advokata.

30. Naknada

30.1. Advokat naknadu obračunava u novcu u skladu sa Tarifom, a naplaćuje na zakonom propisani način bezgotovinskog ili gotovinskog plaćanja.

30.2. Nije dopušteno da advokat:

30.2.1. sa klijentom ugovara potpuno ili delimično preuzimanje spornog prava za čije ostvarivanje mu je zastupanje povereno (*pactum de quota litis*);

30.2.2. zaključuje ugovor o naknadi iskorišćavajući težak položaj klijenta, ili zloupotrebljavajući načelo poštenja tako što klijentu neistinito prikazuje njegov položaj teškim ili težim nego što objektivno jeste;

30.2.3. sa klijentom ugovara, ili od njega traži ili prima nagradu za odbranu po službenoj dužnosti, osim ako sudu ili drugom nadležnom organu dostavi punomoćje i zatraži da ga razreše svojstva branioca po službenoj dužnosti;

30.2.4. kao zastupnik siromašnih po odluci advokatske komore, od klijenta traži nagradu, ili isplatom nagrade uslovljava dalje zastupanje;

30.2.5. od klijenta traži ili prima naknadu koja služi nedopuštenim svrhama;

30.2.6. od klijenta prima novac ili imovinu za koje može osnovano da posumnja da su stečeni pranjem novca ili da potiču od drugog krivičnog dela;

30.2.7. bez znanja i odobrenja klijenta, dok je zastupanje u toku, prima ili ugovara primanje naknade od trećeg lica;

30.2.8. naplaćuje naknadu od sredstava koja mu je klijent poverio u skladu sa pravilom 25.1. Kodeksa, osim ako je na to ovlašćen važećim propisima, odlukom suda, ili izričitom ili prećutnom saglasnošću klijenta.

30.3. Advokat ima pravo:

30.3.1. da iz humanih razloga i obzira prema klijentu koji je u materijalnoj oskudici, naplatu nagrade prilagodi platežnim sposobnostima klijenta, bilo tako što će prihvatiti delimičnu isplatu ili isplatu po okončanju postupka, bilo tako što će se, ukoliko se klijent nalazi u izrazitom siromaštvu, naplate nagrade od njega odreći i prihvatiti naplatu, po pravnosnažnoj odluci, od suprotne stranke ili iz budžetskih sredstava nadležnog organa, ukoliko se za to ostvare zakonske pretpostavke;

30.3.2. da sa klijentom slobodno ugovori nagradu, ukoliko to dopušta Tarifa, ili se radi o zastupanju koje, po vrsti i složenosti, Tarifom nije uopšte ili nije na jasan predviđeno;

30.3.3. da ugovorenu naknadu veže za uspešan ishod zastupanja, ukoliko to odgovara prirodi slučaja, ne ugrožava njegovi nezavisnost i nije suprotno zabrani iz pravila 30.2.1. Kodeksa;

30.3.4. da ne traži nagradu za zastupanje drugog advokata, ili dece, roditelja, usvojenika, usvojioca ili lica sa kojim je pokojni advokat živeo u bračnoj, vanbračnoj ili kakvoj drugoj trajnoj zajednici;

30.3.5. da primi neugovorenu nagradu koju mu ponudi klijent, ili drugo lice sa znanjem i odobrenjem klijenta, dok je postupak u toku, a i bez znanja klijenta kada je zastupanje završeno, ukoliko ih sam na to nije naveo, ukoliko drugo lice nije suprotna stranka ili neko ko je podržavao suprotnu stranku, ukoliko je nagrada u srazmeri sa obimom, vrstom i rezultatom rada i sa imovinskim prilikama lica koje je daje, i ukoliko sa drugim licem, bez znanja klijenta, nije ugovorena subrogacija;

30.3.6. da izuzetno, umesto isplate u novcu ili hartijama od vrednosti, u cilju naplate dospelog potraživanja naknade, od klijenta primi vrednost druge vrste, pod uslovom da mu sam klijent ponudi ovakav način razduženja, da predate vrednosti nisu potcenjene i da zamena ispunjenja ne sadrži obeležja iskorišćavanja teškog položaja klijenta i ne narušava ugled advokature;

30.3.7. da za svoj rad i za rad drugoga za koga lično jamči traži i primi predujam naknade primeren obimu, vrsti i složenosti očekivanog rada;

30.3.8. da izuzetno, umesto predujma u novcu ili hartijama od vrednosti, ugovori zakonom dopušteno obezbeđenje druge vrste, pod uslovom da time ne ograničava poslovnu delatnost klijenta;

30.3.9. da za stalnu savetodavnu pomoć ugovori periodično plaćanje paušalnog iznosa nagrade, čija je visina primerena obimu, vrsti i složenosti njegovih obaveza.

30.4. Odluku da postupi u skladu sa pravilima 30.3.1. i 30.3.4. Kodeksa advokat može doneti samo nakon neophodnih provera i na način koji neće stvoriti utisak nelojalne konkurencije ili reklame.

30.5. Naplata naknade obavlja se po pravilu u advokatskoj kancelariji, a samo iz opravdanih razloga izvan nje, na mestu i na način koji neće narušiti ugled advokature.

30.6. Pre nego što protiv klijenta pokrene postupak pred sudom za naplatu naknade, advokat treba da uputi pisanu opomenu i ostavi primeren rok za ispunjenje obaveze.

30.7. Nenaplaćenu naknadu advokat ne sme da ustupa, niti da naplatu poverava licu koje se bavi naplatom potraživanja.

III - MEĐUSOBNI ODNOSI ADVOKATA

31. Kolegijalnost

31.1. U cilju održavanja dobrih kolegijalnih odnosa, kao izraza međusobnog uvažavanja i čuvanja ugleda advokatske profesije, advokat treba:

31.1.1. da se prema kolegi ophodi učtivo, bez omalovažavanja, ogovaranja, vređanja ili drugog napada na ličnost;

31.1.2. da kolegu ne poistovećuje sa njegovim klijentom;

31.1.3. da kolegu na raspravi, osim u granicama propisanim pravilima postupka, ne prekida ili na drugi način ometa;

31.1.4. da bez odlaganja odgovori na službeno obraćanje kolege;

31.1.5. da ne odbija prijem pismena koja mu dostavlja kolega;

31.1.6. da se pridržava vremena dogovorenog za poslovni sastanak sa kolegom;

31.1.7. da o molbi za odlaganje početka ročišta, uvek kada to okolnosti dozvoljavaju, obavesti kolegu koji zastupa u istom postupku;

31.1.8. da ne koristi procesne mogućnosti na štetu suprotne stranke, izuzev onih čije propuštanje bi uticalo na gubitak samog prava ili bi išlo na štetu suštinskih interesa klijenta, ukoliko mu je kolega najavio zastupanje suprotne stranke, ili zna da postoje opravdani razlozi koji su kolegu sprečili da pristupi na ročište;

31.1.9. da u ime klijenta ne stupa u razgovore ili pregovore sa suprotnom strankom, bez znanja i saglasnosti kolege koji tu stranku zastupa u istom predmetu, osim ako se na drugi način ne može sprečiti nastupanje docnje, a da o ostvarenom službenom kontaktu bez odlaganja obavesti advokata suprotne stranke;

31.1.10. da ne stupa u razgovore o predmetu sa sudijom, tužiocem, ili licem koje rukovodi upravnim ili prekrivičnim postupkom, bez obaveštavanja kolege koji u istoj stvari zastupa suprotnu stranku ili brani drugog okrivljenog;

31.1.11. da obavesti kolegu čiji mu se klijent obratio zato da bi na njega preneo zastupanje;

31.1.12. da se predstavi starijem kolegi sa kojim se nije upoznao;

31.1.13. da bez dogovora sa kolegom ne preuzima njegove pripravnike, službenike ili saradnike;

31.1.14. da nepovoljna procesna rešenja ili neuspešan ishod postupka u kome zastupa ne pravda tako što će kolegi koji zastupa suprotnu stranku pripisivati upotrebu nedozvoljenih sredstava, ili tako što će podržavati takvo uverenje klijenta, osim ako on ili klijent raspoložu dokazima koji bi predstavljali osnov za podnošenje krivične ili disciplinske prijave;

31.1.15. da za zamenjivanje kolege ne traži više od polovine nagrade propisane Tarifom.

31.2. Kada mu se za savetovanje obrati stranka koju u toj stvari zastupa kolega, advokat je dužan da se ograniči na razmatranje činjeničnih i pravnih pitanja, a uzdrži od ocene rada kolege.

31.3. Ukoliko su kolegijalni obziri suprotni zakonitim interesima klijenta, interesi klijenta imaju prednost.

31.4. Advokat ne sme da traži ili primi od kolege, ili od bilo kog drugog lica, naknadu za to što je kolegu preporučio stranci ili mu je uputio stranku, niti sme da ponudi ili isplati naknadu za to što je on na takav način preporučен ili mu je stranka upućena.

32. Profesionalna saradnja

32.1. U cilju uspostavljanja i održavanja dobre profesionalne saradnje, advokat treba:

32.1.1. da sa kolegama razmenjuje stručna znanja i mišljenja;

32.1.2. da kolegi pruži zatraženu stručnu pomoć, osim ako ova znatno prelazi meru uobičajene razmene znanja i mišljenja ili bi bila štetna za interese klijenta;

32.1.3. da prihvati zamenjivanje kolege koji to od njega traži, ili da, ako je iz opravdanih razloga sprečen, a nema dovoljno vremena da o tome obavesti kolegu i da ovaj pronađe drugog zamenika, preduzme mere koje bi otklonile posledice propuštanja procesne radnje za koju je zamena tražena;

32.1.4. da o rezultatima zamene bez odlaganja obavesti kolegu koji je zamenu tražio;

32.1.5. da lično jamči za naknadu u vezi sa zamenom ili drugom pomoći koju je tražio.

32.2. U pružanju pomoći inostranom kolegi advokat je:

32.2.1. odgovoran za savete i tumačenja koje daje;

32.2.2. dužan da ne prihvati slučajeve koje nije sposoban da obradi stručno i bez odugovlačenja, a inostranom kolegi odgovori na jeziku koji ovaj poznaje ili na kome mu se obratio;

32.2.3. dužan da preporuči drugog domaćeg advokata, za koga zna da može da udovolji zahtevima iz pravila 32.2.2, ukoliko takve zahteve sam ne može da ispuni.

32.3. Pravo klijenta da u istoj stvari ima više od jednog advokata, nalaže advokatu:

32.3.1. da ne sprečava klijenta da, pored njega, za zastupanje ovlasti i drugog advokata;

32.3.2. da pre nego što se prihvati zastupanja stranke koja u istoj stvari već ima advokata, o tome obavesti tog advokata i proveri da li su im podudarna shvatanja o pravnom osnovu i organizaciji zastupanja, i da razlike u shvatanjima pokuša da usaglasi;

32.3.3. da u zajedničkom zastupanju sa kolegama stalno usaglašava shvatanja, dogovara podelu posla i nastoji da u odnosima sa klijentom, zastupnikom suprotne stranke, sudom i drugim organima i organizacijama, nastupa kao deo usklađenog stručnog tima.

32.4. Advokati koji imaju i zadržavaju odvojene advokatske kancelarije mogu ugovoriti trajnije oblike profesionalne saradnje.

33. Preuzimanje zastupanja

33.1. Advokat od koga stranka zahteva da preuzme zastupanje u predmetu u kome je zastupa drugi advokat, dužan je:

33.1.1. da se ne upušta u ocenjivanje kvaliteta rada kolege koji zastupa;

33.1.2.* (*Prestala da važi Odlukom US*)

33.1.3. da obavesti stranku o obavezi da advokata koji zastupa upozna sa činjenicom da mu se njegov klijent obratio, osim ako se stranka opredeli samo za savetovanje.

33.2. Pre nego što se prihvati da zastupa stranku koja tvrdi da je u istoj stvari prestao da je zastupa drugi advokat, advokat je dužan:

33.2.1. da se na pouzdan način uveri da je ranije zastupanje prestalo;

33.2.2.* (*Prestala da važi Odlukom US*)

34. Rešavanje sporova

34.1. Interesi kolegijalne solidarnosti, profesionalne saradnje i ugleda advokature nalažu advokatu:

34.1.1. da poremećene odnose sa kolegom nastoji da popravi;

34.1.2. da ne dozvoli da takvi poremećeni odnosi dođu do izražaja u zastupanju pred sudom i drugim organom ili organizacijom;

34.1.3. da ne dozvoli da zbog takvih poremećenih odnosa na bilo koji način bude ograničena ili uskraćena pomoć koju treba da pruži klijentu;

34.1.4. da svoje poremećene odnose sa kolegom, ili poremećene odnose svog klijenta sa istim kolegom, pre obraćanja sudu ili drugom nadležnom organu, pokuša da reši na miran način, osim ako pretil opasnost od zastarevanja prava ili ako bi to očigledno bilo na štetu njegovog vlastitog ugleda i dostojanstva.

34.2. Advokat treba da, uvek kada to dopuštaju okolnosti, odmereno i obazrivo, bez prisustva trećih lica, ukaže kolegi na postupke koji su suprotni zakonu, statutu i Kodeksu.

34.3. Disciplinsku ili drugu prijavu advokat će podneti protiv kolege samo ako pokuša i ukazivanja iz pravila 34.1.4. i 34.2. nisu dali rezultate, ili ako je kršenje zakona, statuta i Kodeksa u toj meri teško, očigledno, bezobzirno ili uporno da preduzimanje mera za njihovo suzbijanje ili kažnjavanje, u interesu prava i ugleda profesije, ne trpi odlaganje.

35. Zajednička advokatura

35.1. Dva ili više advokata mogu raditi u istoj prostoriji samo ako imaju zajedničku advokaturu.

35.2. Pripadnost zajedničkoj advokaturi ne isključuje pravo i dužnost advokata da bude oslobođen zadataka koji su suprotni Kodeksu.

35.3. Nezavisnost i samostalnost advokata u zajedničkoj advokaturi mogu biti ograničeni samo:

35.3.1. ugovorenom organizacijom i uslovima rada;

35.3.2. isključenjem prihvatanja ličnih klijenata;

35.3.3. isključenjem ili ograničenjem samostalnog prihvatanja, odbijanja ili otkazivanja zastupanja, sem ako se radi o ličnim klijentima;

35.3.4. obavezom primene pravnih shvatanja rukovodilaca kancelarije, stručnog kolegijuma ili većine advokata, u skladu sa pravilima kancelarije.

35.3.5. obavezom da ne istupa iz kancelarije u vreme i na način koji bi kancelariji naneli štetu ili povredili interese klijenta.

35.4. Odgovornost advokata propisana pravilima zajedničke advokature ne isključuje disciplinsku odgovornost pred organima advokatske komore.

IV - ADVOKAT I ADVOKATSKA KOMORA

36. Odnos advokata prema advokatskoj komori

36.1. Advokat treba da uvažava i čuva ugled, autonomiju i integritet advokatske komore čiji je član i druge advokatske komore sa kojom saobraća.

36.2. U odnosu prema advokatskoj komori čiji je član, advokat treba:

36.2.1. da izvršava konačne odluke njenih organa;

36.2.2. da blagovremeno i u potpunosti ispunjava svoje materijalne i druge obaveze;

36.2.3. da u ostavljenom roku odgovori na pisano obraćanje ili se odazove na poziv njenih nadležnih organa;

36.2.4. da u službenom saobraćanju iznosi istinite podatke;

36.2.5. da dostavi tražene isprave i pruži tražena objašnjenja, osim ako bi time povredio obavezu čuvanja advokatske tajne;

36.2.6. da bez opravdanog razloga ne odbija izbor i imenovanje u njene organe i radna tela;

36.2.7. da stručno, savesno i blagovremeno izvršava obaveze u organima i radnim telima u koje je izabran ili imenovan, i učestvuje u njihovom radu.

36.3. Pravila o odnosu advokata prema advokatskoj komori primenjuju se i na druge oblike organizovanja advokata, koje je odobrila advokatska komora.

36.4. Advokat treba da izvršava odluku nadležnog organa advokatske komore o protestnom obustavljanju ili ograničenju rada advokata, pod uslovom da je ustanovljen minimum rada neophodan za zaštitu osnovnih prava i interesa klijenata i stranaka.

37. Odnos predstavnika advokatske komore prema advokatu

37.1. Advokat na položaju u organima i radnim telima advokatske komore treba da štiti zakonska prava i interese advokata i da se u službenom saobraćanju prema kolegi ophodi odmereno i pristojno.

37.2. Član disciplinskog suda i disciplinski tužilac advokatske komore, koji je u disciplinskom postupku od okrivljenog kolege saznao advokatsku tajnu, dužan je da ovu tajnu čuva izvan okvira disciplinskog postupka, kao da je njemu poverena.

V - ADVOKAT I DRŽAVNI ORGANI

38. Međusobno uvažavanje

38.1. Odnos advokata prema sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima, i odnos suda, drugih državnih organa i njihovih predstavnika prema advokatu, izraz je pravne kulture i uvažavanja pravničke profesije.

38.2. Prema sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima advokat treba da se ophodi odmereno i pristojno, nastojeći da obezbedi isto takvo ophođenje klijenta, ali i predstavnika ovih organa prema sebi i klijentu.

38.3. Odmereno i pristojno ophođenje podrazumeva poštovanje pravila postupka, uljudan sadržaj i način izražavanja, i uredno i prikladno odevanje.

38.4. Podnesci i usmena izlaganja advokata treba da budu jasni, sažeti, umesni i logični, a kritika koju advokat upućuje sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima ne sme da bude saopštena na neprimeren ili uvredljiv način.

39. Zabrana zloupotrebe

39.1. U odnosu prema sudu, drugim državnim organima i njihovim predstavnicima advokat ne sme:

39.1.1. da utiče na tok postupka i donošenje odluke neprofesionalnim sredstvima i pritiscima, a naročito obraćanjem organima i licima koja nemaju pravo da se upliću u postupak, raspravljanje i odlučivanje;

39.1.2. da lične rodbinske ili prijateljske odnose sa sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti ispoljava pred klijentom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, ili da pred ovim licima stvara utisak postojanja takvih odnosa;

39.1.3. da nepovoljan tok ili ishod postupka pravda pripisivanjem korupcije i drugih vidova zloupotreba sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti, ili da podržava takvo uverenje klijenta, osim ako on ili klijent raspolažu dokazima koji bi predstavljali osnov za podnošenje krivične ili disciplinske prijave;

39.1.4. da zloupotrebljava ulogu branioca da bi klijentu, ili posredstvom klijenta koji je u pritvoru ili na izdržavanju kazne, drugim pritvorenicima ili zatvorenicima krišom doturao pisma, poruke ili predmete, čije je dostavljanje zabranjeno, podložno kontroli, ili namenjeno nedozvoljenim ciljevima;

39.1.5. da pred klijentom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, uoči ročišta ulazi u sudnicu ili drugu službenu prostoriju namenjenu raspravi pre nego što je prozvan, ili se nakon završetka ročišta u sudnici ili takvoj prostoriji zadržava i po izlasku svih ovih lica, osim ako svoj ulazak ili ostanak prethodno tim licima opravda postojanjem izuzetnih, opravdanih i istinitih razloga.

39.2. Advokat ne sme da pribegava procesnim zloupotrebama, a naročito da koristi neosnovane razloge za odlaganje ročišta i da iznosi podatke i dokaze za koje zna da nisu istiniti.

VI - ADVOKAT I ADVOKATSKI PRIPRAVNIK

40. Obaveze advokata

40.1. Pripravnika, koga je primio na rad, advokat treba da osposobi za samostalno obavljanje advokatske profesije i drugih zvanja u pravosuđu, u skladu sa planom i programom pripravničke obuke koji donosi advokatska komora.

40.2. Tokom obuke advokat je dužan da pripravniku:

40.2.1. posvetiti dovoljno vremena, pažnje i vaspitnog uticaja da bi mu preneo svoja profesionalna znanja i iskustva;

40.2.2. pruži podatke za korišćenje propisa i pravne literature;

40.2.3. u skladu sa Kodeksom ukaže na način rada u advokatskoj kancelariji, na obavezu čuvanja advokatske tajne, na odnos prema klijentu, kolegama i suprotnim strankama i na ponašanje pred sudom i pred drugim organima i licima pred kojima zastupa;

40.2.4. daje uputstva za zastupanje;

40.2.5. nadzire i analizira rad i ukazuje na dobre i loše strane njegovog rada;

40.2.6. pruži priliku za upoznavanje predmeta iz svih oblasti prava u kojima zastupa, i da nastoji da mu, kroz saradnju sa kolegama, omogući praksu i u onim oblastima prava kojima se on ne bavi;

40.2.7. svojim ponašanjem i radom pruža pozitivan primer;

40.2.8. obezbedi uslove rada u skladu sa pozitivnim propisima, Kodeksom i svrhom pripravničke obuke;

40.2.9. isplaćuje nagradu u skladu sa zakonom i ugovorom;

40.2.10. ostavi dovoljno slobodnog vremena za pripremanje pravosudnog ispita.

40.3. Advokat ne sme da pripravnika:

40.3.1. prima na prividan rad i prijavljuje ga iako zna da ovaj neće raditi, ili ne odjavljuje iako se ispostavi da ne radi stvarno i stalno;

40.3.2. koristi kao partnera i sa njim ugovara podelu dobiti ili ortakluk;

40.3.3. iskorišćava za poslove koji nisu u vezi sa pripravničkom obukom.

40.4. Advokat ne sme da zloupotrebljava očigledno neznanje ili neiskustvo advokatskog pripravnika svog kolege koji zastupa suprotnu stranku.

41. Obaveze pripravnika

41.1. Advokatski pripravnik dužan je:

41.1.1. da se upozna sa sadržajem statuta i Kodeksa;

41.1.2. da se pridržava plana i programa pripravničke obuke koji je donela advokatska komora;

41.1.3. da se prema advokatu kod koga radi ophodi pristojno i da se pridržava obaveza proisteklih iz organizacije rada advokatske kancelarije;

41.1.4. da se pridržava uputstava advokata kod koga radi, osim ako su suprotna pozitivnim propisima i Kodeksu;

41.1.5. da pripravničku obuku iskoristi za što potpunije sticanje znanja i iskustva i osposobljavanje za samostalan rad;

41.1.6. da pripravničku vežbu obavlja stvarno i stalno i da se u isto vreme ne bavi drugim, sa advokaturom nespojivim poslom;

41.1.7. da se u prvom službenom susretu predstavi drugim advokatima, sudijama i drugim predstavnicima organa ili pravnih lica pred kojima zastupa.

41.2. Advokatski pripravnik ne sme:

41.2.1. da zastupa bez pitanja i uputstva advokata kod koga radi, a ako zamenjuje advokata koji zamenjuje kolegu, i bez uputstava zamenjivanog kolege;

41.2.2. da bez znanja i odobrenja advokata kod koga radi prihvata ili otkazuje zastupanje, ili zamenjuje druge advokate;

41.2.3. da prima vlastite klijente i vodi vlastite predmete.

VII - ADVOKAT I SUPROTNA STRANKA

42. Odnos prema suprotnoj stranci

42.1. Advokat treba da uvaži pretpostavku da suprotna stranka nastupa sa jednakim osećajem pravičnosti i sa jednakom uverenošću u svoja prava, kao i njegov klijent.

42.2. Prema suprotnoj stranci advokat treba da se ophodi odmereno i učtivo, ali ne i po cenu ostavljanja utiska kolebljivosti, popustljivosti, ili neodlučnog zastupanja prava i interesa klijenta.

42.3. Advokat ne sme:

42.3.1. da iskorišćava očiglednu neukost, zabludu ili zbunjenost suprotne stranke koja nema zastupnika, da bi za klijenta pribavio neosnovanu korist;

42.3.2. da prema suprotnoj stranci primenjuje pretnju, prinudu ili obmanu;

42.3.3. da suprotnu stranku izaziva i podstiče na nedopušteno ponašanje;

42.3.4. da stupa u razgovore i pregovore sa suprotnom strankom, bez znanja klijenta, ili na način suprotan pravilu 31.1.9;

42.3.5. podstiče klijenta na krivično gonjenje, ili sam pribegava krivičnom gonjenju suprotne stranke za uvrede koje je ova, izazvana od njega ili njegovog klijenta, iznela na raspravi.

V. PRELAZNA I ZAVRŠNA PRAVILA

43.1. Stupanjem na snagu ovog kodeksa prestaje da važi Kodeks profesionalne etike advokata od 16. januara 1999. godine.

43.2. U disciplinskim postupcima koji nisu pravnosnažno okončani, pravila ovog kodeksa primenjivaće se samo ako su povoljnija za okrivljenog advokata.

43.3. Ovaj kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".